

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет філології
Кафедра англійської філології та перекладу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

Спеціальність 291

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

/ С 3 Міжнародні відносини

Розробник

В.о. завідувача кафедри англійської філології
та перекладу

Завідувач кафедри міжнародних відносин та
зовнішньої політики

Гарант освітньої програми

Декан факультету політичних наук

Начальник НМВ

Маргарита ЛИМАР

Вікторія АГЕСВА-
КАРКАШАДЗЕ

Олександр ШЕВЧУК

Ірина ГАБРО

Анастасія ХМЕЛЬ

Євгенія ПОСТИКІНА

Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Перекладацька практика	
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» / 29 «Міжнародні відносини»	
Спеціальність	С 3 «Міжнародні відносини» / 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Спеціалізація		
Освітня програма	Міжнародні відносини (з вивченням двох іноземних мов)	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Курс навчання	III	
Навчальний рік	2025/2026	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	VI	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4.5 кредити / 135 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	- лекції	-
	- семінарські заняття (практичні)	-
	- годин самостійної роботи студентів	135
Відсоток аудиторного навантаження		
Мова викладання	англійська, українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	VI семестр – Диф. залік	

ВСТУП

За останні роки значно зросли масштаби перекладацької діяльності, тому існують підстави говорити про початок нового етапу в історії перекладу. Наприкінці ХХ та на початку ХХІ століття відбулося значне розширення міжнародних зв'язків і контактів. На мапі світу з'явилося багато нових незалежних держав, виникли численні міжнародні та регіональні організації. Бурхливий розвиток науки і техніки зумовив потребу в активному обміні інформацією. Щороку в світі відбувається багато міжнародних конференцій, зустрічей, нарад. В Україні зростає об'єм міжнародної торгівлі, інтенсивність дипломатичної діяльності, міжнародної кореспонденції, розширюються культурні зв'язки між народами в усіх сферах особистісного та професійного спілкування.

У епоху глобалізації та економічної євроінтеграції знання іноземних мов стає в нашій державі життєво необхідною умовою для влаштування фахівця на ринку праці. В цьому контексті англійській мові надається виняткова роль, оскільки вона має особливий статус по всьому світі: це мова міжнародних відносин, міжнародної економіки та права, сучасних інформаційно-комунікативних технологій та бізнесу, яка займає перше місце у сфері міжкультурної комунікації на різних рівнях. Знання, а головне, практичне володіння англійською мовою стає обов'язковим для всіх майбутніх фахівців, зокрема студентів-міжнародників.

Проблема підготовки фахівців, які б володіли іноземною мовою професійно, є однією з важливіших завдань вищої школи. Професійна самореалізація та відповідне життя особистості залежить від його професійної компетентності, вміння адаптуватися, реалізовувати свої професійні здібності, нахили, інтереси, бути мобільним у професійному середовищі. Переклад в сучасних умовах є засобом двомовної та багатомовної комунікації між людьми у різних галузях їх діяльності, від побутової розмови до офіційно-ділового спілкування. Одним з результатів професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері міжнародних відносин та країнознавства є перекладацька компетентність у галузі професійної комунікації, ефективність та якість формування якої зумовлені взаємозв'язком теоретичної та практичної підготовки студентів.

Теоретична лінгвістична підготовка здійснюється у процесі вивчення таких навчальних курсів, як «Іноземна мова (англійська)» та «Теорія та практика перекладу», а перекладацька практика є важливою складовою частиною практичної підготовки фахівців. Перекладацька практика має інтегрований характер. Її термін та порядок проведення визначаються навчальним планом за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії / С 3 Міжнародні відносини.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Метою перекладацької практики є формування у студентів уміння застосування набутих за період навчання в університеті теоретичних навичок і вмінь, спонукання студента-практиканта до самостійного пошуку і розв'язання перекладацьких проблем та перевірка на практиці потенційних можливостей студента з письмового та усного перекладу.

Перед перекладацькою практикою ставиться кілька важливих **завдань**, найголовніші з яких спрямовані безпосередньо на закріплення таких навичок:

- розуміння суті того, що повідомляється;
- здатність дошукуватися змісту того, що підлягає перекладу;
- активне володіння всіма засобами мови перекладу;
- адекватне відтворення оригіналу, тобто створення такого перекладу, який здатний замінити першотвір;
- подолання діалектичних суперечностей між адекватним та повним відтворенням оригіналу і неприпустимістю порушення норм мови перекладу;
- передбачення можливої реакції адресата після сприйняття ним перекладу.

Очікувані результати навчання: практичне ознайомлення студента з умовами безпосередньої праці за фахом, що сприяє і допомагає формуванню у нього впевненості у своїй фаховій придатності, закріплює вже частково набуті навички письмового й усного перекладу, допомагає виробленню індивідуального режиму праці.

Згідно ОПП, перекладацька практика має **сформувати:**

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 4);
- здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК 5);
- здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК 11);
- здатність турбуватися про якість, виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості (ЗК 18);
- здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами) (СК 6);
- здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами) (СК 12);

Згідно ОПП, перекладацька практика має забезпечити наступні **програмні результати навчання:**

- володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої

політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів (РН 12);

– вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору (РН 13);

– використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій (РН 14).

Провідна ідея: перекладацька практика покликана сформулювати спеціальну професійну готовність майбутніх фахівців-міжнародників до самостійної трудової діяльності, яка передбачає усвідомлення шляхів вирішення типових професійних задач та оволодіння вміннями їх реалізації в конкретних умовах в різних сферах діяльності.

Основні проблеми: формуванню у студентів підлягають комунікативна, організаторська та конструктивна функції перекладача, необхідні для забезпечення перекладацької діяльності.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Перекладацька практика є складовою частиною практичної підготовки за навчальним планом для студентів спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії / С 3 Міжнародні відносини. Перекладацьку практику студенти проходять у державних та приватних структурах. Основним завданням перекладацької практики є закріплення знань, одержаних на заняттях з теорії та практики перекладу та заняттях з іноземної (англійської мови) за фаховим спрямуванням.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови ЧНУ імені Петра Могили. Керівники практики проводять розподіл студентів у відповідні структури для проходження практики, контролюють процес проходження практики, перевіряють якість роботи студентів. Наразі, студенти проходять перекладацьку практику на базі міжнародного відділу ЧНУ ім. Петра Могили, Студентського центру перекладацької майстерності ЧНУ ім. Петра Могили та інших.

Зарахування студентів на практику та призначення керівників практики від організацій поза межами університету здійснюється наказами керівників цих організацій. Студент-практикант працює за індивідуальним графіком та робочим планом, що їх складає керівник практики від кафедри або організації. Кожний практикант повинен вести фіксувати етапи проходження перекладацької практики. Тривалість практики – два тижні.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

При виконанні письмового перекладу: письмовий переклад з іноземної на рідну мову та з рідної на іноземну економічних, науково-технічних, суспільно-політичних текстів зі швидкістю 1800-2000 друкованих знаків за 1 годину; переклад з рідної мови на іноземну текстів такого ж типу зі швидкістю 1400-1700 друкованих знаків за 1-1,5 години: письмовий переклад з іноземної на рідну мову та з рідної на іноземну офіційних документів (свідоцтва про народження, свідоцтва про одруження, свідоцтва про смерть, диплому, угоди, договору тощо); редагування перекладеного тексту; реферування перекладеного тексту.

При виконанні усного послідовного перекладу (якщо на базі перекладацької практики виникає потреба): вести послідовний переклад монологічного висловлювання з іноземної мови на рідну та з рідної мови на іноземну тривалістю 1 годину (тривалість монологічного уривку тексту складає 2-3 хвилини); застосувати перекладацький скоропис власних і географічних назв, цифрових даних при перекладі висловлювань тривалістю понад 3 хвилини.

Під час перекладацької практики студенти також: підбирають технічні, економічні, медичні, екологічні, юридичні та фінансові тексти для укладання методичної розробки з практичного курсу перекладу разом з викладачами-керівниками перекладацької практики; здійснюють аналіз перекладацьких трансформацій в англійській і українській мовах з метою використання їх на заняттях з практичного курсу перекладу; укладають картотеки з питань перекладознавства, оформлюють бібліографію.

Обсяг та форми виконаної роботи відображаються в індивідуальному завданні практики. Керівники практики від кафедри систематично проводять консультації, на яких перевіряють зі студентами виконані переклади, виділяють елементи тексту, які є складними для перекладу, та обговорюють зі студентами варіанти перекладацьких рішень, надають практичну допомогу щодо перекладу складних місць. **Орієнтовний зміст перекладацької практики**

Зміст перекладацької практики	Заходи щодо виконання програми перекладацької практики
I тиждень: Ознайомчий	
Ознайомлення з базою практики та організацією її діяльності.	Знайомство з керівництвом та співробітниками установи. Ознайомлення зі структурою та основними напрямками діяльності організації. Вивчення правил внутрішнього розпорядку та системи роботи установи.

Вивчення документації та напрямів перекладацької діяльності установи.	Ознайомлення з документами, що регламентують діяльність установи. Аналіз типів документів та текстів, що потребують перекладу. Визначення основних тематичних напрямів перекладів.
Ознайомлення з особливостями діяльності перекладача та його функціями в установі.	Консультації з керівником практики щодо особливостей перекладацької діяльності в установі, тематики перекладів та вимог до їх виконання.
Добір довідкової та наукової літератури для виконання перекладів. Огляд Інтернет технологій в перекладі.	Підбір словників, довідників та електронних ресурсів для перекладацької діяльності. Ознайомлення з нормами міжнародного ділового листування.
II тиждень: Робочий	
Виконання поточних перекладів документів різної тематики.	Переклад ділових, інформаційних та інших типів документів, в т.ч. переклад паспортних даних та інших офіційних матеріалів.
Редагування та оформлення перекладених документів.	Перевірка точності перекладу. Редагування текстів. Оформлення перекладених документів відповідно до вимог ділового мовлення.
Участь у поточній діяльності установи.	Участь у зборах, зустрічах та інших заходах установи. Спостереження за веденням ділових переговорів та комунікацією з іноземними партнерами.
III тиждень: Звітний	
Виконання підсумкового перекладацького завдання.	Виконання залікового перекладу тексту відповідної тематики. Консультації з керівником практики щодо виконання завдання.
Оформлення звітної документації з практики.	Підготовка звіту про проходження практики. Систематизація матеріалів та оформлення перекладів.
Підготовка до захисту результатів практики.	Підготовка презентації результатів роботи. Захист практики перед керівником або комісією.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль:

- облік відвідування та знаходження студентів на базах практики протягом 6 годин, що проводиться старостою групи, груповим керівником, керівником від бази практики та відділом практик та працевлаштування університету;
- систематичний контроль за виконанням індивідуального плану практики з боку групового керівника;
- перевірка документації практики на проміжному етапі практики.

Підсумковий контроль:

- перевірка документації практики на заключному етапі практики;
- проведення підсумкових конференцій на базі практики;
- прийняття заліку з перекладацької практики у формі захисту.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Головними документами звітності є:

- 1) індивідуальне завдання на практику;
- 2) звіт про проходження перекладацької практики;
- 3) копії документів-оригіналів та їх переклад (25 сторінок перекладу стандартних аркушів паперу А4; параметри сторінки: верхнє і нижнє поле – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 15 мм; кегель – 14 Times New Roman, звичайний, інтервал між рядками – 1,5, абзац – 1,25, вирівнювання – по ширині).

Звітність подається керівнику практики від університету у **паперовій папці на зав'язках** з відповідною **титульною** сторінкою на ній.

1. Під час практики студент щодня повинен записувати в індивідуальне завдання усе, що він зробив за день у розділі «Календарний план проходження практики». На початку практики керівник від підприємства **реєструє прибуття** студента на базу проходження практики в індивідуальному завданні, а у кінці **реєструє відбуття** студента з бази практики з **особистим підписом та печаткою** підприємства. Раз на тиждень студентзобов'язаний подавати індивідуальне завдання на перегляд керівникам практики, які перевіряють його, дають письмові зауваження, додаткові завдання й підписують записи, що їх зробив студент. У кінці практики керівник від підприємства повинен зробити відповідний **запис** у розділі «Відгук і оцінка роботи студента на практиці» з **особистим підписом та печаткою** підприємства.

2. У звіті про проходження перекладацької практики вказується, на якому підприємстві студент проходив практику, в якому відділі та на якій посаді. Студент повинен **завантажити звіт** в електронному варіанті на платформу Moodle та **здати його в паперовому вигляді** з особистим підписом. Студент повинен включити до звіту наступні пункти:

- 1) Стислий опис підприємства, де студент проходив практику.
- 2) Напрямки діяльності відділу, в якому студент проходив перекладацьку практику.
- 3) Діяльність, яка здійснювалася студентом під час проходження перекладацької практики (необхідно вказати тип перекладу, що виконувався, типи документації, що їх було перекладено, кількісні показники – кількість перекладених документів).

- 4) Перекладацькі прийоми, які використовував студент для перекладу.
- 5) Професійні вміння і навички, що здобув або вдосконалив студент під час перекладацької практики (назвати).
- 6) Перелік словників і довідкової літератури, що її було використано під час перекладу, перелік опрацьованої додаткової літератури, яка була використана під час перекладацької практики, її доцільність (назва роботи).
- 7) Труднощі, з якими зіткнувся студент в процесі проходження перекладацької практики (труднощі мовного і мовленнєвого характеру, робота з довідковою літературою та Інтернет-ресурсами).
- 8) Побаження і рекомендації щодо поліпшення мовної і мовленнєвої підготовки до перекладацької практики.

Обсяг змісту не повинен перевищувати 4-5 сторінок. Зміст повинен бути надрукований на стандартних аркушах паперу А4. Параметри сторінки: верхнє і нижнє поле – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 15 мм; кегель – 14 Times New Roman, звичайний, інтервал між рядками – 1,5, абзац – 1,25, вирівнювання – по ширині.

3. Копії документів-оригіналів та їх переклад подаються у роздрукованому вигляді у звітну папку.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ (ЗАХИСТ) ПРАКТИКИ

1. Після закінчення практики студент-практикант подає на кафедру у паперовій папці на зав'язках: 1) належно оформлений переклад; 2) індивідуальне завдання на практику, завірене керівником; 3) звіт про проходження перекладацької практики.

2. Після завершення практики і подачі студентами документів керівник визначає термін захисту, де заслуховує кожного студента, проводить аналіз його роботи, визначає позитивні та негативні моменти, виставляє студентові загальну оцінку за перекладацьку практику.

3. Відповідальний керівник практики від кафедри складає звіт про проходження перекладацької практики студентами і подає його керівникові практики університету.

4. Диференційна оцінка за перекладацьку практику вноситься в залікову відомість і залікову книжку студента.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Наприкінці перекладацької практики студенти 3 курсу повинні:

1. Виконувати літературною мовою письмовий переклад матеріалів різних стильових типів обсягом 23-25 аркушів А4 за період практики.

2. Аналізувати переклад своїх товаришів і вміти кваліфікованого визначати його позитивні і негативні сторони, давати пропозиції щодо поліпшення рівня писемного/усного

перекладу.

3. Уміло користуватися науково-методичною і фаховою літературою з метою вдосконалення власних перекладів, всебічно зіставляти на рівні змістової, стильової та літературної автентичності тексти мовою оригіналу з їхніми відповідниками у мові перекладу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
67–74	D	задовільно	
60–66	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» ставиться, якщо студент, спираючись на набутий перекладацький досвід, знає, яких заходів слід вжити, щоб грамотно в методичному та мовному аспектах доводити переклад до рівня автоматизованої діяльності, відтворюючи зміст, форму та стилістичні особливості оригіналу. При цьому переклад: 1) повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні, естетичні, стилістичні аспекти першотвору; 2) вільний від буквалізмів; 3) позбавлений незграбностей «вільного» перекладу; 4) містить вирішення елементів безеквівалентності; 5) залишає поза увагою складні для перекладу нерелевантні елементи оригіналу; 6) відповідає вимогам замовника; 7) записано на диск, флеш-носій; 8) відредаговано у технічному та літературному відношеннях.

Оцінка «добре» ставиться, якщо переклад доведено до рівня докінченого й відредагованого, але студент 1) порушує термін подачі виконаної роботи; 2) має незначні мовні огріхи; 3) порушує стилістичний реєстр оригіналу; 4) має хиби у термінологічній однорідності; 5) має зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка «задовільно» ставиться якщо студент в основному грамотно виконав переклади, але адекватність його перекладів оригіналам досягнута не повністю. При цьому 1) помітні несуттєві перекручення при відтворенні прагматично релевантного змісту

оригіналу та конотативної адекватності; 2) порушено норми перекладу; 3) порушується систематика часу, мовленнєвий реєстр; 4) спостерігається спустошення лексико-фразеологічних єдностей, приказок, прислів'їв.

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо студент не виконав 50% завдання або допустив більше 9 термінологічних та граматичних помилок, які спотворюють зміст тексту або зовсім не проходив практику з неповажних причин.

Рейтингова система оцінювання результатів проходження практики

№ п/п	Види робіт	Максимальна кількість балів
1.	Оцінка роботи студента під час практики (дотримання трудової, навчальної дисципліни, техніки безпеки, планування та здійснення поточної роботи, сформованість практичних вмінь та навичок практичної роботи, компетентність тощо)	40
2.	Зміст виконаних завдань	20
3.	Підготовка та оформлення звіту	10
4.	Залік з практики	30
Разом:		100

Примітка. При визначенні оцінки за практику враховується рівень виконаних студентом перекладів та оцінка, виставлена в організації, де проходила практика. Зволікання з поданням документації про проходження практики впливає на оцінку або навіть ставить під сумнів проходження практики взагалі. У випадку хвороби чи інших обставин, що перешкодили студентові успішно пройти перекладацьку практику, йому надається право на повторне проходження практики, але без відриву від навчання

Оцінювання результатів перекладацької практики здійснюється з урахуванням **процесуального та підсумкового** компонентів.

До процесуального компонента належать:

- оцінка роботи студента під час практики (40 балів);
- оцінка змісту виконаних завдань (20 балів);
- оцінка підготовки та оформлення звіту (10 балів).

Ці складники відображають динаміку роботи студента протягом практики, а саме: дотримання дисципліни, своєчасність виконання завдань, якість перекладацької роботи, здатність до редагування і вдосконалення перекладу, належне оформлення документації, врахування зауважень керівника, активність у підготовці звіту.

До підсумкового компонента належить залік з практики (30 балів). Залік є оцінкою кінцевого результату проходження практики. Він узагальнює рівень сформованості перекладацьких умінь, якість виконаної роботи, повноту поданої документації, а також здатність студента до усного представлення результатів практики, професійного самоаналізу та обґрунтування власних перекладацьких рішень.

1. Оцінка роботи студента під час практики (від підприємства) – 40 балів

Цей компонент відображає систематичність, дисциплінованість та професійне ставлення студента до виконання практичних обов'язків під час роботи на базі практики.

Оцінювання здійснюється керівником практики від установи і передбачає оцінювання роботи студента протягом перших двох тижнів практики.

Кожний тиждень оцінюється максимально у **20 балів**:

1.1. Дотримання трудової та професійної дисципліни – до 10 балів на тиждень.

Оцінюється: дотримання правил внутрішнього розпорядку установи; пунктуальність та систематичність роботи; відповідальне ставлення до виконання завдань; дотримання норм професійної етики; комунікація з керівником практики та співробітниками установи; виконання вимог щодо техніки безпеки.

1.2. Виконання поточних перекладацьких завдань – до 10 балів на тиждень.

Оцінюється: активність студента у виконанні перекладацьких завдань; якість виконаних перекладів; вміння працювати з довідковою літературою та цифровими ресурсами; здатність редагувати та оформлювати перекладені тексти; розуміння специфіки перекладацької діяльності в установі; вміння планувати та організовувати власну роботу.

Таким чином, за два тижні практичної роботи студент може отримати **максимум 40 балів**.

2. Зміст виконаних перекладацьких завдань – 20 балів

Оцінювання цього компонента здійснюється керівником практики від університету під час **звітнього етапу практики (третій тиждень)**.

2.1. Якість виконаних перекладів – 10 балів

Оцінюється: точність та адекватність відтворення змісту оригіналу; відповідність перекладу нормам української та англійської мов; правильність використання термінології; збереження стилістичних особливостей тексту; застосування перекладацьких трансформацій; відсутність грубих граматичних та лексичних помилок.

2.2. Технічне оформлення перекладацьких матеріалів – 10 балів

Оцінюється: відповідність оформлення перекладів встановленим вимогам; наявність оригінальних текстів та їх перекладів; систематизація перекладацьких матеріалів; правильне форматування документів.

Якщо студент виконував *усний переклад*, до звітної документації повинні бути додані: перекладацькі нотатки; робочі записи; записи виступів; інші допоміжні матеріали мовою оригіналу та перекладу. Ці матеріали також враховуються при оцінюванні.

3. Підготовка та оформлення звіту – 10 балів

Цей компонент оцінює якість підготовки звітної документації та роботу студента над аналізом власної перекладацької діяльності.

Оцінюється: своєчасність подання звіту; відповідність звіту встановленій структурі;

повнота опису діяльності під час практики; наявність аналізу перекладацьких прийомів; наявність прикладів перекладацьких трансформацій; якість оформлення звіту.

Особлива увага приділяється наявності у звіті розділу: «Перекладацькі прийоми, використані під час перекладу», де студент повинен: визначити використані перекладацькі трансформації; навести приклади з власних перекладів; пояснити причини використання конкретних перекладацьких рішень.

Також враховується активність студента під час підготовки звіту, зокрема: комунікація з керівником практики; врахування наданих зауважень; доопрацювання матеріалів.

4. Залік з практики (усний захист) – 30 балів

Підсумковий контроль здійснюється у формі **усного захисту результатів практики**.

4.1. Відгук керівника практики від установи – 10 балів

Оцінюється: дисциплінованість студента; відповідальне ставлення до виконання завдань; систематичність роботи; здатність працювати у професійному середовищі.

4.2. Якість та повнота поданої документації – 10 балів

Оцінюється: наявність усіх необхідних документів; відповідність оформлення встановленим вимогам; своєчасність подання матеріалів; систематизація перекладацьких матеріалів.

4.3. Усний захист результатів практики – 10 балів

Під час захисту студент повинен: представити результати своєї роботи; описати виконані перекладацькі завдання; пояснити використані перекладацькі прийоми; проаналізувати труднощі, що виникали під час перекладу; визначити професійні навички та компетентності, які були розвинуті під час практики.

Важливим критерієм є **здатність студента до самоаналізу**, а саме: усвідомлення власних перекладацьких помилок; розуміння специфіки перекладацької діяльності; оцінка власного професійного розвитку.

Загальні орієнтири оцінювання за 10-бальною шкалою

Оскільки більшість компонентів практики оцінюються в межах **10 балів**, доцільно застосовувати єдині загальні орієнтири для виставлення балів.

9–10 балів (відмінний рівень). Студент повністю виконує поставлені завдання, дотримується трудової, навчальної та виконавської дисципліни, працює систематично й відповідально, своєчасно виконує доручення, бере активну участь у всіх передбачених видах роботи, вчасно подає матеріали на перевірку, уважно ставиться до зауважень керівника і повністю їх враховує. Демонструє високий рівень перекладацької підготовки, розуміння робочого процесу, здатність самостійно знаходити перекладацькі рішення,

грамотно аналізує власну роботу, чітко пояснює, які навички, уміння та компетентності були розвинуті під час практики.

7–8 балів (добрий рівень). Студент загалом якісно виконує завдання практики, дотримується дисципліни, працює достатньо систематично, однак може мати окремі несуттєві недоліки в організації роботи, оформленні матеріалів або реагуванні на зауваження. Завдання виконуються в основному вчасно, переклади є якісними, хоча можуть містити поодинокі неточності. Студент орієнтується в змісті виконаної роботи, може охарактеризувати набуті навички та труднощі, але самоаналіз не завжди є достатньо глибоким або послідовним.

5–6 балів (задовільний рівень). Студент виконує основні вимоги програми практики, але робить це нерівномірно або з помітними недоліками. Можливі порушення дедлайнів, неповне врахування зауважень керівника, недостатня активність у комунікації, формальний підхід до окремих завдань. Якість перекладу або документації є посередньою; у роботі помітні змістові, мовні чи технічні недоліки. Під час захисту або підготовки звіту студент демонструє лише часткове розуміння власної діяльності, обмежено пояснює застосовані перекладацькі прийоми та недостатньо чітко характеризує здобуті компетентності.

1–4 бали (незадовільно). Студент не виконує або виконує неповною мірою програму практики, порушує дисципліну, не дотримується встановлених термінів виконання завдань, не підтримує належної комунікації з керівниками, не враховує надані зауваження. Виконані завдання мають суттєві змістові, мовні, термінологічні або технічні недоліки. Звітна документація неповна, оформлена неналежно або подана із значним запізненням. Під час заліку студент не може чітко пояснити зміст виконаної роботи, не демонструє розуміння перекладацьких рішень і не виявляє здатності до самоаналізу результатів практики.

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ І СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

Керівник практики від кафедри зобов'язаний:

- 1) домовитися з кафедрами університету або з конкретними організаціями поза межами університету про прийом студентів на перекладацьку практику;
- 2) ознайомити студентів з їхніми правами та обов'язками при проходженні практики;
- 3) проінформувати студентів про мету та завдання практики;
- 4) ознайомити з програмою практики, графіком її проходження;
- 5) ознайомити студентів з порядком оформлення матеріалів практики (заповнення щоденників, складання звітів про практику тощо);
- 6) систематично надавати допомогу студентам у розв'язанні проблем, що виникають при проходженні практики.

Студент-практикант зобов'язаний:

- 1) перед початком практики вивчити програму проходження практики, бути присутнім на всіх організаційно-методичних заходах, пов'язаних із проведенням практики, і одержати потрібні консультації в керівника практики від кафедри;
- 2) вчасно з'явитися на місце проходження практики, дотримуватися правил внутрішнього розпорядку конкретної організації, виконувати доручення керівника практики;
- 3) одержати індивідуальне завдання;
- 4) пройти інструктаж з техніки безпеки;
- 5) систематично відвідувати консультації, що їх проводять керівники практики;
- 6) належно виконати програму практики;
- 7) своєчасно подати переклади та документи звітності про практику керівникові практики.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонюк Н. М., Краснолуцький К. К. Міжнародні організації. Читанка. Теми для розвитку мовлення та підготовки до тестів, міжнародних іспитів: навчальний посібник (англійською та українською мовами). Англійськомовні країни та Україна. Книга 2. Вінниця : Нова книга, 2004. 240 с.
2. Волченко О.М., Абабілова Н.М. Практичний курс письмового перекладу з англійської мови: лексичні та граматичні аспекти. Навчальний посібник. Миколаїв: ЧНУ імені Петра Могили, 2023. 208 с.
3. Іваніна Т. В. Теорія та практика перекладу: навчальний посібник для студентів четвертого курсу всіх форм навчання спеціальності «Мова та література». Запоріжжя, 2010. 32 с.
4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
5. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову: навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
6. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
7. Методичні рекомендації з теорії та практики перекладу. Укладач М. В. Малюга. Мелітополь : МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2011. 77 с.
8. Підручник «Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу». Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня першого, другого, третього та четвертого років навчання денної та заочної форми навчання / Дерік І.М. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 246 с.
9. Українсько-англійський словник: Економіка. Фінанси. Банки. Інвестиції. Кредити: Понад 12500 термінів. Уклад.: С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко. К. : Школа, 2003. 568 с.
10. Ураков Д. В., Бродська Л. В. Методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи з курсу «Англійська мова ділової кореспонденції та протоколів» для студентів III курсу факультету менеджменту. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 37 с.

СЛОВНИКИ ТА ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

11. Англо-український дипломатичний словник: понад 26000 слів і словосполучень. За ред. І.С. Бика; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Фак. міжнар. відносин. К.: Знання, 2006. 579 с.

12. Англо-український словник: 100000 слів та слосполучень = English- Ukrainian Dictionary. Є. І. Гороть, Л. М. Коцюк, Л. К. Малімон, А. Б. Павлюк; за заг. кер. Є. І. Гороть. Вінниця : Нова книга, 2006. 1700 с.

13. Сучасний словник: англо-український, українсько-англійський: 100000 слів та словосполучень, словник геогр. назв, транскрипція світового стандарту. В. Мюллер. – Вид. 2-ге, випр. та доп. Х. : Школа, 2011. 752 с.

14. Longman Dictionary of Contemporary English: 64 pages of new words. Edited by Gadsby Adam. 3-rd ed. Barselona: Longman, 2001. 1668 p.

15. Oxford wordpower dictionary: for learners of English. Edited by M. Steel. Oxford: University Press, 2001. 795 p.